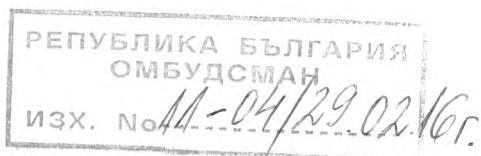

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от омбудсмана на Република България, конституиран като заинтересувана институция по конституционно дело № 2/2016г., образувано по искане на петчленен състав на Върховния административен съд, Втора колегия, за установяване на противоконституционност на чл. 100, ал. 2 от Закона за държавния служител

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Определение от 04.02.2016 г. Омбудсманът на Република България е конституиран като заинтересована институция в производството по конституционно дело (к.д.) № 2/2016 г. Делото е образувано пред Конституционния съд (КС), по искане на петчленен състав на Върховния административен съд (ВАС), Втора колегия, за установяване на противоконституционност на чл.100, ал. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл). С посоченото Определение от 04.02.2016 г., КС е допуснал разглеждане по същество на отправеното от ВАС искане. След запознаване с искането до КС, намирам същото за основателно и излагам в негова подкрепа следните аргументи за противоречие на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл с Конституцията на Република България (Конституцията) и с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС, Конвенцията):

Оспорената разпоредба на чл. 100, ал. 2 съществува от приемането на Закона за държавния служител през 1999 г. (обн.ДВ, бр.67 от 27 юли 1999 г., изм.доп.) и от тогава не е променяна. Временното отстраняване от работа, което тя регламентира, по правната си природа е принудителна административна мярка по смисъла на чл. 22 и 23 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Те се прилагат за предотвратяване и преустановяване на административни нарушения, както и за

предотвратяване и преустановяване на вредните последици от тях. Временното отстраняване от работа е общ институт на действащото българско право. В правната ни система то е уредено в редица законови разпоредби. Поради това би било добре да се очертае неговата обща правна рамка, в която е и систематическото място на оспорения чл.102, ал. 2 ЗДСл.

По-важните принудителни административни мерки, прилагани в трудовите и служебните правоотношения, които се изразяват във временно отстраняване от работа или от изпълнение на длъжност, са регламентирани в чл. 404, ал.1,т.5 от Кодекса на труда, чл. 100, ал. 2 ЗДСл, чл.19, ал. 2,т. 5 от Закона за здравето,чл.214, ал.1 Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР) и др. Нещо повече, в чл. 214, ал. 2 ЗМВР е предвидена същата принудителна мярка, временно отстраняване от длъжност, както в оспорваната разпоредба на чл.100, ал. 2 ЗДСл. Но в посочените случаи (с изключение на чл.214, ал. 2 ЗМВР), то е поначало краткотрайно и правото за неговото постановяване е предоставено на съответния държавен орган, което той може да упражнява по своя преценка т.е. при условията на оперативна самостоятелност, а не - на обвързана компетентност, както е в чл.100, ал. 2 ЗДСл.

I. Противоречията на чл.100, ал.2 от ЗДСл с Конституцията на Република България

• *Нарушение на правото за защита*

1.1. Уредбата на временното отстраняване от работа по чл.100, ал.2 ЗДСл рязко ограничава съдебния контрол за законност върху индивидуалния административен акт, с който тази мярка се прилага, защото в закона изрично е предвидено задължителното ѝ прилагане. Това практически изключва прилагането на чл.120, ал. 1 и ал. 2 Конституцията, и на правото на защита на гражданите по чл.56 от Конституцията. Макар че тези основания не са изрично заявени в искането, на основание чл.22, ал.1, изр. 2 от Закона за Конституционния съд, Съдът не е ограничен само с посочените в искането основания и няма пречка да включи и други основания за противоконституционност, за които прецени, че са налице.

• *Несъответствие с на принципа на справедливостта*

1.2. Справедливостта е другото име на пропорционалността, за която пледира искането. Тя е предвидена в абзац втори от Преамбюла на Конституцията, като една от „общочовешките ценности“, в които основният закон обявява своята вяроност. Състои се в пропорционалност, съизмеримост между тежестта на нарушението и тежестта на прилаганата принудителна административна мярка.

• *Нарушение на принципа на пропорционалността*

1.3. Принципът на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Конституцията изисква съразмерност/пропорционалност на въведените със закон ограничения на индивидуални права и свободи. Това означава, че те трябва да бъдат подходящите, възможно „най-меки“ и същевременно достатъчно ефективни средства за постигане

на конституционно оправданата цел. (вж. Решение № 14 на Конституционния съд на Република България от 4 ноември 2014 г. по конституционно дело № 12/2014 г.).

1.4. Според проф. Емилия Друмева, изискването за пропорционалност се прилага като решаващ критерий за вида и размера на допустимите със закон ограничения, както и за определянето на конкретни граници при упражняване на основни права. (вж. Конституционно право, Сиела, 2008 г.)

1.5. Специфично наказателнопроцесуално проявление на този принцип е разпоредбата на чл.31, ал.4 от Конституцията, според която: *„Не се допускат ограничения в правата на обвиняемия, надхвърлящи необходимото за осъществяване на правосъдието.“*

1.6. Дори да се приеме, че към момента на налагане на ПАМ временното отстраняване от длъжност на жалбоподателя е било в интерес на правосъдието, 6 години по – късно тя е явно непропорционална на тази легитимна цел. Лишаването на г-н Пенев от правото му на труд, пряко свързано с възможността да издържа семейството си, за неопределен срок, не отговаря на изискването за пропорционалност на държавната намеса в индивидуалното право. В подкрепа на тезата за непропорционалност на мярката е обстоятелството, че за периода, в който жалбоподателят е отстранен от длъжност, той не е нито социално, нито здравно осигурен.

1.7. По силата на изложените аргументи би следвало да се приеме, че отстраняването от длъжност на г-н Пенев за неопределен срок от време не отговаря на конституционния принцип за „пропорционалност“ на държавната намеса в индивидуалното право, защитено от Конституцията.

- ***Нарушение на презумпцията за невинност и на принципите за правната сигурност и защитата от произвол***

1.8. Съгласно чл. 31, ал. 3 от Конституцията: *„Обвиняемият се смята за невинен до установяване на противното с влязла в сила присъда.“*

1.9. В конкретния случай оспорваната мярка е наложена на жалбоподателя само заради повдигнатото срещу него обвинение. Тя е за неопределен времеви период, чиято продължителност е обусловена само от продължителността на повдигнатото срещу него обвинение. Както беше посочено, практически тази ПАМ би могла да продължи до изтичането на абсолютната погасителна давност за престъплението, за което му е повдигнато обвинение. Така господин Пенев de facto е третиран като извършител на деянията, в които е обвинен и практически изтърпява наказание без наличието на влязла в сила присъда.

1.10. Заповедта на министъра на труда и социалната политика, в която не е фиксиран краен срок за отстраняването от длъжност на жалбоподателя, противоречи на принципа на правна сигурност и защита от произвол. Както беше посочено, тази колизия може да бъде преодоляна само чрез периодичен съдебен контрол, който да отчита необходимостта и пропорционалността на мярката на всеки етап от наказателното производство.

1.11.Както отбелязва ЕСПЧ в § 137 и § 139 от Решението *Volkov*:

„137. Съдът е приел, че крайните срокове изпълняват няколко важни цели, а именно да гарантират правната сигурност, а освен това да защитят потенциалните извършители срещу изгубили давност претенции, защитата срещу които може да се окаже трудна, както и да предотвратят възможна несправедливост, която би могла да възникне, ако съдилищата трябва да преценяват събития, случили се в далечното минало, въз основа на доказателства, които може да са станали негодни и непълни с времето (виж *Stubbings and Others* срещу Обединеното кралство, 22 октомври 1996 г., §51, *Reports 1996-IV*). Крайните срокове са обща характеристика на националните правни системи на договарящите страни що се отнася до наказателни, дисциплинарни и други деяния.

...

139. ... Макар Съдът да не намира за уместно да посочва колко дълъг трябва да бъде крайният срок, той намира че такъв неограничен във времето подход към дисциплинарните дела в съдебната система, създава сериозна заплаха за принципа на правната сигурност.”

1.12.Въпреки че в делото *Oleksandr Volkov* цитираните мотиви на ЕСПЧ са относими към дисциплинарна процедура, визираните в тях принципи намират съответно приложение към казуса на жалбоподателя. За разлика от дисциплинарните производства, националното право не предвижда нито преклузивен срок, след чието изтичане отстраняване от длъжност да е недопустимо, нито срок, лимитиращ продължителността на отстраняването.

1.13.Очертаната в предходната точка темпорална перспектива отново остро поставя въпроса за легитимната цел и за пропорционалността на наложената на жалбоподателя ограничителна мярка.

1.14.Поради това и в съответствие с извода на ЕСПЧ по принципно сходен въпрос, визиран в §140 от Решението *Oleksandr Volkov*, би следвало да се приеме, че принципите за правната сигурност и за защита от произвол са нарушени.

II. Относно противоречието на чл.100, ал.2 от ЗДСл с чл.6§1 от КЗПЧОС и с принципите за защита от произвол и пълноценен достъп до съд, въплътени в същата разпоредба.

2.1. Първият аспект, в който чл.100, ал.2 от ЗДСл се конфронтира с чл.6§1 от Конвенцията, произтича от факта, че така нареченото „временно отстраняване от длъжност“ при привличане на държавен служител като обвиняем, не е темпорално ограничено, нито подлежи на периодичен съдебен контрол. От тази перспектива атакуваната пред КС разпоредба влиза в юридическа и морална колизия с правни стандарти на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ, Съда), обективирани, *inter alia*, в Решението на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) от 23 май 2006 г. по жалба № 46343/99 – *Ринер срещу България*.

2.2. В цитираното дело жалбоподателката г-жа Ринер се оплаква от прекомерната продължителност и от невъзможността за периодичен съдебен контрол спрямо принудителната административна мярка (ПАМ) „забрана за напускане територията на Република България”, наложена ѝ на основание чл.7 от Закона за задграничните паспорти (отм.) и чл.29 ал.1 от Закона за пребиваване на чужденците в Република България (отм.), заради неплатени данъчни задължения.

2.3. В решението си ЕСПЧ приема, че липсата на периодичен съдебен контрол, който да установи дали през всичките етапи от дългогодишното ограничаване на свободата на придвижване на жалбоподателката, ПАМ е обслужвала целта на закона, води до диспропорционална намеса в правата на г-жа Ринер по чл.2 от Протокол № 4 и по чл.8 от КЗПЧОС (вж. §109-§134 от Решението).

2.4. По силата на същите аргументи, както и поради чисто формалния контрол, който националните съдилища са упражнили върху законосъобразността на заповедта, с която е наложена забраната на г-жа Ринер да напуска страната, ЕСПЧ намира и нарушение на чл.13 от КЗПЧОС – липса на ефикасни вътрешноправни средства за защита срещу нарушенията на чл.2 от Протокол № 4 и на чл.8 от КЗПЧОС (вж. §135-§143 от Решението).

- *Приложимост на правния стандарт, обективиран в решението Ринер, към настоящия казус*

2.5. Изводите на ЕСПЧ по делото Ринер, като правозащитен стандарт, са напълно приложими към казуса на г-н Иван Пенев, тъй като визират принципно сходен правен проблем, възникнал при подобна фактическа ситуация и правна „рамка”.

В подкрепа на тази теза е и фактът, че решенията на ЕСПЧ по индивидуални жалби са задължителни като правен стандарт за държавите членки на Съвета на Европа относно тълкуването на обхвата и значението на правата, закрепени в нея. Така например, в Решението от 18.01.1978 г. по делото *Ireland v. The UK* (жалба № 5310/71), Съдът в Страсбург отбелязва:

„Решенията служат не само за разрешаване на казусите, с които Съдът е сезиран, но като цяло да хвърлят светлина, да запазят и да развият правилата, защитени от Конвенцията, като по този начин допринасят за спазването на ангажиментите, поети от държавите страни по Конвенцията.”

2.6. В същата насока още по – категорична е позицията на ЕСПЧ по българския казус „Капиталбанк” АД срещу България (Решение от 24.11.2005 г. по жалба № 49429/99):

„79. Съдът многократно е заявявал, че неговите решения всъщност не служат единствено за разрешаването на делата, образувани от него, но и в по-общ смисъл за изясняване, гарантиране и развитие на правилата, установени в Конвенцията, като по този начин допринасят за спазване от страна на държавите на ангажиментите, поети от тях, в качеството им на договарящи

страни. Макар че основната цел на системата на Конвенцията е осигуряването на лична обезвреда, нейна цел е също така решаването въпроси в светлината на общественополитически съображения в общ интерес, като по този начин се утвърждават общите стандарти за защита на правата на човека и съдебната практика в тази област сред цялата общност на държавите, страни по Конвенцията (нак там, абзац 26).

- *Изводът*

2.7. Действието на решенията на Европейския съд не се ограничава до конкретните страни и факти, които са били предмет на обсъждане в дадено дело. Тези решения задават общовалидни правни стандарти, задължителни за страните, ратифицирали Конвенцията. Следователно принципите, визирани в решението Ринер, резултат не само във взаимоотношенията между държавата и г-жа Ринер. Същите принципи, като правен стандарт, са задължителни за всички еманации на държавата, на основание чл.5, ал.4 от Конституцията на Република България, според който:

„Международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са част от вътрешното право на страната. Те имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат“.

2.8. В подкрепа на горния извод са следните фактологични и правни сходства между делото Ринер и настоящия казус:

А) В настоящия случай, подобно на казуса Ринер, предмет на обжалване е принудителна административна мярка (ПАМ).

Б) Подобно на делото Ринер, тази мярка не е с фиксиран в закона срок, а продължава до приключване на наказателното производство. До момента продължителността ѝ е близо 6 години, без изгледи за скорошно приключване на наказателното дело, във връзка с което е взета. Последното все още се разглежда от първоинстанционния Софийски градски съд (СГС).

В) Подобно на делото Ринер, според националното право наложено на г-н Пенев ограничение не подлежи на периодичен съдебен контрол, който да отчита дали и доколко, на различните етапи от дългогодишното наказателно производство, ПАМ обслужва адекватно целта на закона, въз основа на който е наложена.

Г) Подобно на делото Ринер, и в настоящия казус, според практиката на ВАС, съдебният контрол върху заповедта за отстраняване на жалбоподателя от длъжност може да бъде упражнен еднократно, в 14-дневен срок, на основание чл.149, ал.1 от АПК. Той е чисто формален и се свежда до констатацията дали индивидуалният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма. (вж. Решение № 6343 от 13.05.2010 г. на ВАС по адм. дело № 11032/2009 г., Решение № 13912 от 24.10.2012 г. на ВАС по адм. дело № 153/2013 г., Решение № 1003 от 27.01.2014 г. на ВАС по адм. дело № 4323/2013 г.; Приложения № 4 - № 6).

Д) Еднократното обжалване на процесната заповед, в законоустановения 14-дневен срок, очевидно не би могло да даде адекватна преценка за необходимостта и пропорционалността на отстраняването на г-н Пенев от длъжност близо 6 години след налагането на ПАМ. Поради това, по аналогия с решението Ринер, би следвало да се приеме, че в нарушение на чл.13 от КЗПЧОС, то не е било ефикасно вътрешноправно средство за защита на правата на г-н Пенев по чл.1 от Протокол № 1, чл.6§2 и чл.8 от КЗПЧОС, накърнени от процесната заповед.

- **Заключение**

2.9. За да съответства на правния стандарт, наложен от ЕСПЧ в решението по делото Ринер, заповедта за отстраняване от длъжност на г-н Пенев би следвало да подлежи на периодичен съдебен контрол.

За разлика от временното отстраняване от длъжност на държавен служител на основание чл.100, ал.2 от ЗДСл и на магистрат по чл.230 от ЗСВл, принудителните медицински мерки, визирани в чл.90 – чл.92 от Наказателния кодекс (НК), и мерките за неотклонение в Наказателно – процесуалния кодекс (НПК), включително и мярката за процесуална принуда „временно отстраняване от длъжност” по чл.69 от НПК, подлежат на периодично преразглеждане и съдебен контрол. Логиката на закона е ясна – тъй като тези мерки не са с фиксиран срок и съществено засягат основни права и свободи, те подлежат на периодично преразглеждане. От друга страна, наказателният процес е динамичен и нуждата от продължаване на конкретната мярка варира според специфичните за казуса обстоятелства. Ето защо, за да се избегне ненужно и неоправдано от гледна точка на целите на закона ограничаване на основни права и свободи, тези мерки подлежат на съдебен контрол през разумни времеви интервали. Подобна е и логиката на ПАМ, предвидена в чл.155 от Закона за здравето (ЗЗ). Съгласно чл.164, ал.2 от ЗЗ, тя подлежи на съдебен контрол на всеки три месеца.

2.10. Регламентацията на мерките за процесуална принуда и ПАМ, съпътстващи наказателния процес, с изключение на отстраняването от длъжност по чл.100, ал.2 от ЗДСл и по чл.230 от ЗСВл, е илюстрация на динамично равновесие между принципа за правната стабилност и принципа за пропорционалността в различните етапи от наказателното производство. Колкото по – дълго продължава дадена ПАМ, засягаща основни права и свободи, толкова по – осезаема е нуждата от периодичен съдебен контрол на нейната необходимост и пропорционалност. Тъкмо периодичният съдебен контрол решава колизията между двата принципа, осигурявайки разумен баланс между обществения интерес от налагане на ПАМ и засегнатите от нея индивидуални права и свободи.

2.11. Противното би означавало, че всеки прокурор би могъл да образува наказателно производство срещу всеки държавен служител и автоматично, на основание чл.100, ал.2 от ЗДСл, той да бъде отстранен за неопределен период (до изтичане на абсолютната давност за съответното престъпление) от заеманата длъжност, без съдът да може периодично да преценява необходимостта и пропорционалността на ПАМ. Следва специално да се подчертае, че

постановленията за образуване на наказателно производство не подлежат на самостоятелен съдебен контрол. Нещо повече, лицата, срещу които е образувано наказателно производство, за разлика от обвиняемите, нямат никакви права, а за нарушения на техните права Прокуратурата не отговаря по ЗОДОВ. Очевидно този резултат е несъвместим с принципите на правовата държава.

III. Противоречия на чл.100, ал.2 от ЗДСл с чл.6§2, чл.8 и чл.1 от Протокол №1 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи

- ***Нарушението на чл.6§2 от Конвенцията.***

3.1. Според чл.6§2 от Конвенцията:

„Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, се смята за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона.“

3.2. След като според националната съдебна практика отстраняването от длъжност не е дисциплинарна мярка, поради нейната продължителност и суровост, би следвало да се приеме, че тя представлява „наказание“ по смисъла, който ЕСПЧ влага в това понятие в практиката си по чл.6§2 от Конвенцията. Налагането на това „наказание“ става автоматично, само на базата на повдигнатите от Прокуратурата обвинения, без възможност за независима преценка на обосноваването и законосъобразността му.

3.3. От тази перспектива е очевидно, че в нарушение на чл.6§2, жалбоподателят, който практически е принуден да изтърпява наказание, което не е наложено с влязла в сила присъда, не е третиран като невинен „до доказване на вината му в съответствие със закона“.

3.4. Този подход се конфронтира с правото по чл.6§2 от Конвенцията и с правозащитните стандарти, обективирани в практиката на ЕСПЧ. Според нея чл.6§2 от Конвенцията може да бъде релевантен дори след формалното определяне на „обвинението“ – например когато се взема решение за разноските по делото или за обезщетение за задържането по време на предварителното производство, претендирано от бившия заподозрян. Член 6 се прилага към тези решения, ако въпросът, на който трябва да се отговори, може да се разглежда като „последващ, а не като донякъде съпътстващ наказателното производство“.¹

3.5. В делото Минели националният съд стига до извода, че тъжителите по дело за обида не могат да осъдят извършителя поради изтичане на давност, но въпреки това осъжда обвиняемия да заплати две трети от съдебните разноски, както и обезщетение за разноските на прокурор. Мнението на ЕСПЧ е, че той най-вероятно би бил признат за виновен, ако правото на тъжба не е било преклудирано от давността. Според Съда фактът, че макар и оправдан, обвиняемият е наказан да заплати част от разноските по делото, сам по себе си не нарушава чл.6§2, но

1. Решение от 25 август 1993 г., Sekanina, A.266-A, p.13, Вж. и решенията от 25 август 1987 г., Lutz, A.123, p.23, Nolkenbockhoff, A.123, p.79

нарушение би имало, ако за критерий се използва предполагаемата вина на обвиняемия, без да се спазват гаранциите на чл.6.²

3.6. В делото Луц, Енглерт и Ньолкенбокхоф ЕСПЧ приема, че решението да се откаже възстановяване на разноските на лице, „обвинено в престъпление”, при прекратяване на производството срещу него, може да повдигне въпрос по чл.6§2, ако мотивите за това по същество представляват определяне на вината на обвиняемия, без преди това той да е бил признат за виновен в съответствие със закона и особено ако не е имал възможност да упражни правото си на защита.³

3.7. От перспективата на горните правни стандарти, наложената на жалбоподателя ПАМ нарушава на чл.6§2 от Конвенцията.

- ***Нарушението на чл.8 от Конвенцията.***

3.8. Според чл.8 от Конвенцията:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на личния и семейния си живот, на жилището и на тайната на кореспонденцията.

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.“

3.9. При обсъждане на подобно оплакване в Решението *Oleksandr Volkov*, ЕСПЧ излага следните относими мотиви за материалната приложимост на чл.8:

„165. Страните не спорят, че е имало намеса в правото на жалбоподателя на зачитане на личния му живот. Съдът не намира причина да приеме нещо различно. Той отбелязва, че личният живот „обхваща правото на лицето да създава и развива връзки с други човешки същества, в това число връзки от професионален или делови характер” (виж С. срещу Белгия, 7 август 1996 г., §25, Reports 1996-III). Член 8 от Конвенцията „защитава правото на лично развитие и правото да се създават и развиват връзки с други човешки същества и с външния свят” (виж Pretty срещу Обединеното кралство, № 2346/02, §61, ECHR 2002-III).

2. Решение от 25 март 1983 г., A.62, pp.15-18. Вж. и жалба 6650/74, *Liebig v. Federal Republic of Germany*, Yearbook XIX (1976), p.330 (342), и жалба 7640/76, *Geerk v. Switzerland*, Yearbook XXI (1978), p.470 (476). И в двете дела се стига до приятелско уреждане. Вж. и жалба 9688/82, *C.Family v. Switzerland*, D&R 35(1984), p.98 (102). Комисията обявява жалбата за недопустима, тъй като решението жалбоподателите да заплатят разноските за производството се опира върху обстоятелството, че те са предизвикали образуването на наказателно производство чрез собственото си небрежно поведение.

3. Решения от 25 август 1987, A.123, съответно стр.25-26, 54-55 и 78-81. **Вж. и решението Секанина от 25 август 1993 г., A.266-A, pp.13-16 във връзка с отказа да бъде заплатена вноската за разноските по защитата и обезщетение за предварителното задържане, ако бъде постановена оправдателна присъда, и решение от 26 март 1996 г., *Leutscher*, Reports 1996-II, Vol.6, paras 30-32, където жалбоподателят е осъден задочно от първата инстанция, но апелативният съд обявява наказателното преследване за погасено по давност и след това отказва да разпорежи възстановяване на разноските на жалбоподателя по делото.**

Понятието „личен живот“ не изключва по принцип дейността от професионален или делови характер. В края на краищата именно в трудовия си живот мнозинството от хората имат сериозната възможност да развиват отношения с външния свят (виж *Niemietz срещу Германия*, 16 декември 1992г., §29, *Series A* по.251-В). Ето защо вече е установено, че ограничения, наложени на достъпа до определена професия засягат „личния живот“ (виж *Sidabras and Dziautas срещу Литва*, №№ 55480/00 и 59330/00, §47, *ЕCHR 2004-Vin*, и *Bigaeva срещу Гърция*, № 26713/05, §§ 22-25, 28 май 2009 г.). По подобен начин е прието, че уволнението е намеса в правото на зачитане на личния живот (виж *Ozpinar срещу Турция*, № 20999/04, §§ 43-48, 19 октомври 2010 г.). Накрая, член 8 засяга и въпросите за защита на честта и доброто име като част от правото на зачитане на личния живот (виж *Pfeifer срещу Австрия*, № 12556/03, §35, 15 ноември 2007 г., и *A. срещу Норвегия*, № 28070/06, §§ 63 и 64, 9 април 2009 г.).

166. Освобождаването на жалбоподателя от длъжността на съдия засегнало широк кръг от отношения с други лица, включително отношения от професионален характер. По същия начин то повлияло и на „близкото му обкръжение“, тъй като загубата на работа трябва да е имала осезаеми последици за материалното благосъстояние на жалбоподателя и семейството му. Освен това причината за освобождаването на жалбоподателя, а именно нарушаването на съдийската клетва, предполага, че е засегната професионалната му репутация.

167. Следователно, освобождаването на жалбоподателя представлява намеса в правото му на зачитане на личния живот по смисъла на член 8 от Конвенцията.”

3.10. Прилагайки идентичен правен критерий към принципно сходна фактическа ситуация, би следвало да доведе до извод за нарушение на правото по чл.8 и в настоящия казус. В подкрепа на тезата ни са суровостта на наложените на жалбоподателя професионални ограничения, както и широката медийна разгласа на отстраняването му.

- ***Нарушението на чл.1 от Протокол № 1 към Конвенцията.***

3.11. Според чл.1 § 1 от Протокол № 1 към Конвенцията:

„Всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своите притежания. Никой не може да бъде лишен от своите притежания освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право.“

3.12. Както беше посочено, жалбоподателят е отстранен от длъжност за неопределено време, през което той не би могъл да упражнява друга професия. Поради това, за неограничен срок г-н Пенев е лишен от трудово възнаграждение като средство за препитание и от право на социално осигуряване. Следователно казусът попада в предметния обхват на чл.1 от Протокол № 1.

3.13. По силата на изложените аргументи би следвало да се приеме, че намесата на държавата в собствеността на жалбоподателя не е „съгласно условията, предвидени в закона“ по смисъла на първата алинея.

3.14. Ако, въпреки категоричността на горното заключение, почитаемият КС не го възприеме, моля да бъде прието, че разпоредбата на чл.100, ал.2 от ЗДСл създава предпоставки за диспропорционално засягане на правото на „мирно ползване от притежанията”, което в случая е реализирано по недопустим и противоконституционен начин.

IV. Искането

4.1. Предвид изложените аргументи, моля Конституционния съд на Република България да уважи искането за обявяване на чл. 100, ал. 2 от ЗДСл за противоконституционен.

С уважение,

ММ
МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ